

6700

bezoekers

De Kunstroute Leiden heeft afgelopen weekend naar schatting 6700 bezoekers getrokken. Er deden 161 Leidse kunstenaars mee aan de 23ste editie van de Kunstroute. Bezoekers konden op 83 adressen terecht.

Leiden en omgeving

Colofon

Leidsch Dagblad

Geen krant ontvangen?
Lezersservice 088-824 111
leidschdagblad.nl/service

Hoofredactie:
Hugo Schneider
Gerben van 't Hek
Hoofdkantoor:
Leidsch Dagblad is een uitgave van TMG Media B.V. Basisweg 30, Postbus 2603, 1000 CP Amsterdam tel. 088-8249111.
Regioeditie: Chef: Marijn Kramp. Kantoor: Rooseveltstraat 12, 2321 BM Leiden. Tel.: 071-5356421 Fax: 071-5356415
Openingsuren: ma t/m vr 08.30-16.30 uur
redactie@leidschdagblad.nl
KRANT OP INTERNET: www.leidschdagblad.nl
internetredactie@hollandmediacombinatie.nl
Abonnementen en bezorginformatie: Voor alle informatie over o.a. abonnementen zie www.leidschdagblad.nl/service, of bel de afdeling Lezersservice, 088-8241111. Hier kunt u tevens uw bezorgklacht doorgeven. Opzeggen abonnementen met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste één maand voor het einde van de abonnementsperiode. **Advertentieverkoop:** Voor de advertentiemogelijkheden bel 071-5356314 / 06-22695143 of zie: hollandmediacombinatie.nl/advertentiemogelijkheden (Persoonsgegevens: Op de verwerking van (persoons) gegevens van lezers van deze uitgave, bijvoorbeeld in het kader van de uitvoering van de abonnementsovereenkomst of in verband met deelname aan puzzels en prijsvragen, is de Privacy Verklaring van Telegraaf Media Groep N.V. van toepassing. Deze Verklaring is te vinden op www.tmg.nl/privacy.
Rechtenvoorbehoud: Alle rechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden en berusten bij TMG Media B.V. Van alle gepubliceerde werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CSAC organisatie zijn de publicatie-rechten geregeld met Pictoright te Amsterdam. Op het gebruik van deze uitgave zijn de Algemene Gebruiksvoorwaarden TMG van toepassing, zie tmg.nl/algemeengebruiksvoorwaarden.
Deze krant is aangesloten bij de Raad voor de Journalistiek.
© TMG Media B.V., 2017

Leidsch Dagblad

6 weken de krant voor slechts € 18,-

Uw voordelen:

- Altijd op de hoogte van het nieuws in uw regio
- 6 weken 6 dagen in de week de krant in uw brievenbus
- 6 weken onbeperkt toegang tot de digikrant op tablet, mobiel en website
- Elke zaterdag een extra dikke krant met de specials Vrij en Plus
- Stopt automatisch

www.leidschdagblad.nl/proef

Baas Omroep West naar Brabant

Janneke Dijke

Leiden/regio * Renzo Veenstra, die onlangs opstapte als hoofdredacteur van Omroep West, wordt per 1 november de nieuwe hoofdredacteur van Omroep Brabant. Veenstra vertrok per 1 september bij de regionale omroep. Daar gaf hij zes jaar leiding aan de redactie, volgens hem in 'een turbulente periode met naderende fusies'. Bij zijn ver-

trek gaf hij te kennen zich te gaan oriënteren op een andere functie binnen de mediawereld. Hij wordt tijdelijk vervangen door adjunct-hoofdredacteur Henk Ruijl. Bij Omroep Brabant volgt Veenstra Henk Lemckert op, die nu nog zowel hoofdredacteur als directeur is. Na de bestuurlijke fusie van Omroep Brabant met de Limburgse omroep L1 wordt Lemckert directeur van beide omroepen.

60 seconden

Aad Rietveld * a.rietveld@hollandmediacombinatie.nl

Beste Rik Kamps,

Ja, Francisco de Valdés heeft ongetwijfeld nare dingen gedaan en was vast en zeker nog naardere dingen van plan. Maar hé, hij was legeraanvoerder. Die worden niet betaald om de werken van barmhartigheid te doen. Ik begrijp dat je als beoogd voorzitter van de 3 October Vereniging voorstellen doet over dingen die met Leidens Ontzet te maken hebben. En je mag best vinden dat de man die in 1574 de bevolking van Leiden door uithongering tot overgave wilde dwingen, niet verdiend had een straat naar zich vernoemd te krijgen. Maar 102 jaar geleden dacht men daar in Leiden kennelijk anders over.

De Valdés - die wij kennen als Valdez - speelde een hoofdrol in de gebeurtenissen die jouw Vereniging elk jaar herdenkt. En jij bent, nu nog, voorzitter van de herdenkingscommissie en niet van de 'wat-ons-niet-bevalt-poetsenweweg-uit-de-geschiedeniscommissie'.

Ik woon al 26 jaar in die straat en weet dat de meeste mensen geen idee hebben wie Valdez was. Die man van de koffiebomen, denken ze vaak. En dan leg ik weer uit hoe het wél zit. Je wilt mijn straatje herdopen tot Cornelis Joppenszstraat. Dat was geloof ik die opscheper die de echte vinder van de hutsopot van de Spanjaarden, Gijsbert Cornelisz. Schaeck, zijn plek in de geschiedenisboekjes kostte. Laat mij lekker in de Valdezstraat wonen.

Leiden en omgeving

Prestigieuze prijs voor Akkerhuis

Peter van der Hulst

Noordwijk * Bart Akkerhuis heeft tijdens de Biënnale van Bordeaux een prestigieuze architectuurprijs gewonnen. De Noordwijker ontwikkelde met zijn studio een duurzame wijk nabij het nieuwe voetbalstadion van de Franse stad. Een voorbeeld van hoe een energieneutrale buurt in 2050 eruit kan zien. Bij de door EDF, de grootste energieproducent van Frankrijk, uitgeschreven prijsvraag werden architectenbureaus uitgedaagd te dromen over de toekomst. Zo'n 450 ontwerpers kwamen met de meest avant-gardistische ideeën voor de wijk. Het in Parijs gevestigde Studio Akkerhuis drong met drie andere bureaus door tot de finale en won uiteindelijk met een bijzonder plan voor een bebouwde strook van de rivier Garonne naar Le Lac, een twee kilometer verderop gelegen meer.

Bronsgesest

Akkerhuis is in de regio vooral bekend van projecten als de Meelfabriek in Leiden en Hotel Vesper en strandpaviljoen Bries in Noordwijk. Recent presenteerde hij in de kustgemeente nog een stedenbouwkundig ontwerp voor de toekomstige woonwijk Bronsgesest. Een wijk waarbij hij niet alleen oog heeft voor de wijze waarop de bewoners met elkaar samenleven. Middels de architectuur wil hij er ook voor zorgen dat de wijk zo goed mogelijk op de directe omgeving aansluit. Een van de uitgangspunten voor Bronsgesest - 'dicht opeen bouwen waar het kan, de wijk open houden waar het moet' - heeft hij in extreme vorm toegepast bij zijn plan voor het gebied aan de noordzijde van Bordeaux. Akkerhuis en zijn collega's bedachten zo alternatieven voor bestaande energieopwekking - zeilen in plaats van windmolens - maar het energieneutrale ontwerp onderscheidt zich vooral in de vormgeving van de wijk.

Concentratie

Woningen, bedrijven, vervoer, alles speelt zich af op de ongeveer twee kilometer lange strook tussen het meer en de rivier. Door die concentratie van functies kan de omgeving vrije natuur blijven. „We hebben een analyse van de plek gemaakt. In de buitenwijken heeft iedereen zijn eigen tuintje, maar de consequentie is dat zo'n plek dan helemaal wordt volgebouwd.” De keuze van Akkerhuis lijkt tegen-

Bart Akkerhuis (derde van links) met zijn team tijdens de prijsuitreiking.

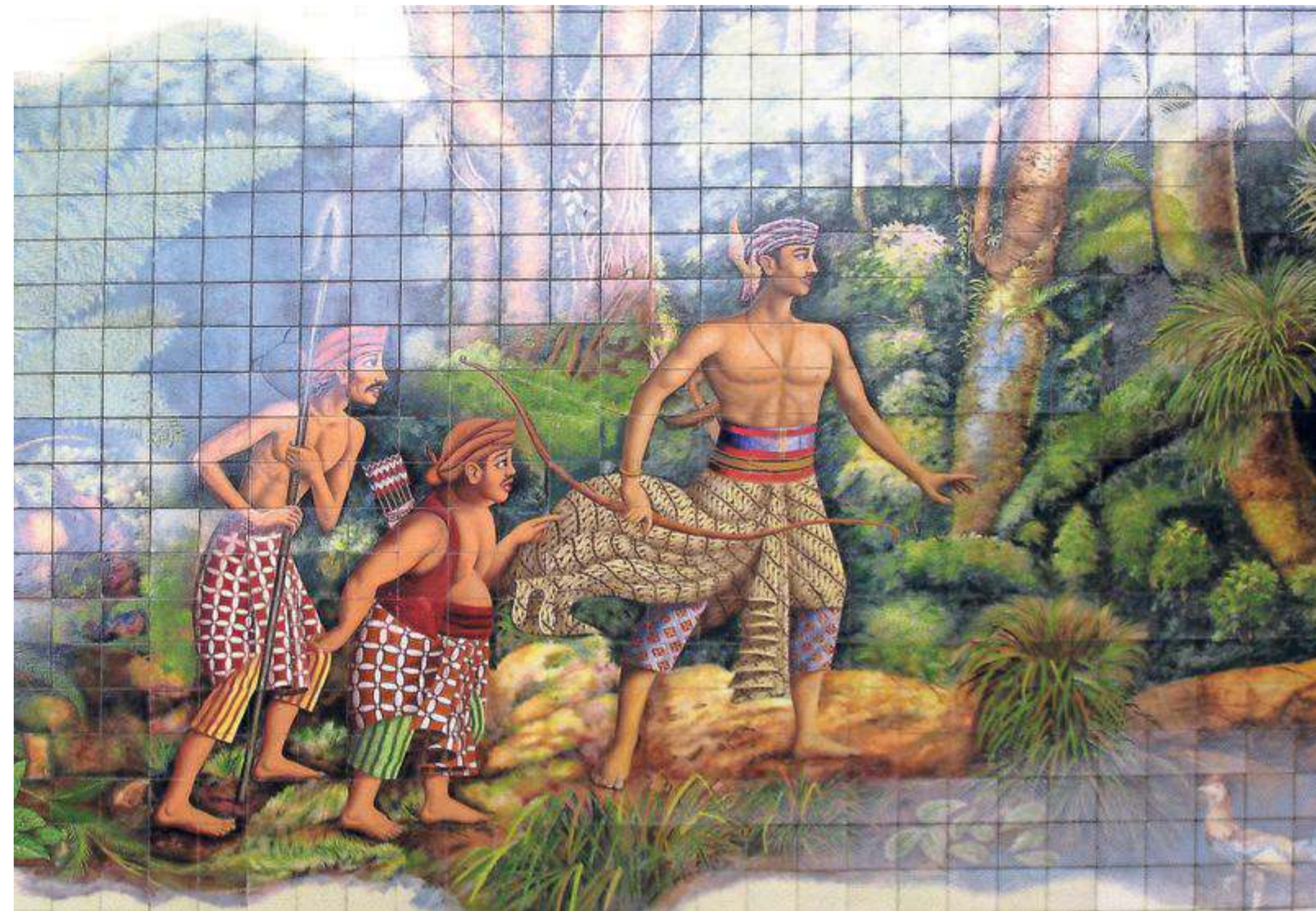
FOTO MARGOT SIMONS

overgesteld aan de huidige praktijk. Waar bijvoorbeeld het Vondelpark de groene long van Amsterdam vormt, daar kiest de Noordwijker juist voor een concentratie van gebouwen in een oase van groen.

Met dat plan troefde hij drie andere architectenbureaus af. Aansluitend aan de verkiezing werd een conferentie gehouden over de verdere ontwikkeling van de wijk, waar naast het stadion nu nog slechts enkele huizen, bedrijven en een hotel staan. Voor de rest is het gebied nog groen. Akkerhuis en zijn medewerkers hebben een klein half jaar gewerkt aan het plan, waarvoor de vier geselecteerde architectenbureaus een normale vergoeding kregen.

Vervolgopdracht

Als winnaar mocht Akkerhuis uit handen van de burgemeester van Bordeaux Alain Juppé een cheque van vijftienduizend euro in ontvangst nemen. Maar veel belangrijker nog is dat Studio Akkerhuis een uitnodiging kan verwachten voor een vervolgopdracht, waarmee het bureau bij de verdere ontwikkeling van de wijk blijft betrokken.

In de IMAX-bioscoop in Jakarta hangt een tegeltableau van prins Panji, die met twee ondergeschikten op zoek is naar zijn vrouw.

PUBLICITEITSFOTO

Universiteitsbibliotheek Leiden digitaliseert Aziatische verhalencollectie

Prins Panji is de ideale man

Wilfred Simons

Leiden * Hij is - tja, wat voor man is prins Panji precies? Hij is, zegt oud-directeur Roger Tol (67) van KITLV-Jakarta zoekend naar woorden, 'stoer en machtig'. „Excellent in oorlog, in diplomatie, in intelligentie, alle vrouwen vallen voor hem. De ideale man. Je zou hem nu een superheld noemen.” Prins Panji is dan ook - hoe kan het anders - een sprookjesfiguur.

De Leidse Universiteitsbibliotheek heeft met 252 manuscripten de grootste verzameling Panji-verhalen ter wereld. De spelen op Oost-Java en zijn vermoedelijk ontstaan in de 13de eeuw. De sprookjes zijn nog altijd populair, niet alleen in Indonesië, maar in heel Zuidoost-Azië;

ook uit Thailand, Myanmar en Cambodja zijn verhalen over hem bekend. Bovendien zijn de vertellingen zeker in Indonesië nog altijd populair, weet Leidenaar Tol. Traditionele Javaanse dansen beelden zijn avonturen uit, er is Panji-theater, er zijn Panji-films. „Er is zelfs een speciaal wajang-genre, wajang gedog, dat specifiek Panji-verhalen uitbeeldt.” De traditionele cultuurritingen worden wel minder, nu Indonesië steeds verder islamiseert. „Er is verzet tegen, het wordt gezien als ongodsdienstig.” Toch kan Tol het zich niet voorstellen dat traditionele Panji-vertellingen ooit uitsterven. „Ze zitten zo diep in de Indonesische cultuur.” Het is dan wel paradoxaal dat de

grootste collectie Panjiverzameling zo ver van zijn ontstaansbron wordt bewaard, zegt woordvoerder Erik Weber van de Universiteitsbibliotheek. Ter gelegenheid van de opening van de Asian Library besloten de UB en de Universiteit Leiden om via de crowdfunding site Steun Leiden een inzameling te houden om de manuscripten te digitaliseren, zodat ze ook in Indonesië gemakkelijk kunnen worden bestudeerd. Tijdens de officiële plechtigheid, op 14 september in de Pieterskerk, kregen alle bezoekers een folder, met het verzoek om aan het project te doneren. „Digitalisering is tegenwoordig zo gedetailleerd”, zegt Weber. „Zelfs de vezels in het papier zijn zichtbaar.” In totaal is er 16.300 euro nodig; daarvan was volgens de laatste

stand van zaken gistermiddag 2970 euro binnengekomen. Het verhaal over prins Panji, die ook onder andere namen bekend is, is volgens Tol 'in de kern heel eenvoudig'. „Hij moet trouwen met de mooie prinses Candra Kirana. Die blijkt te zijn geschaakt. Of verdwenen, dat komt ook voor. Panji gaat naar haar op zoek.” Om haar te vinden, moet de edele Javaanse prins talloze gevaren en tegenstanders overwinnen. „Er worden soms complete oorlogen gevoerd.” Zo gaat Panji van de ene uitdaging naar de andere; de moeilijkheden die hij moet overwinnen, worden in de loop van de verhalenencyclus steeds groter. De verhalen over Panji stammen uit een tijd dat Java deels nog hindoëis-

tisch was. Volgens Tol zijn er dan ook zeker overeenkomsten aan te wijzen met de Indiase epoden Ramayana en Mahabharata. „Ze zijn een derde bron van verhalen, die de Javanen iets vertellen over de oorsprong van de wereld. Waarschijnlijk hebben ze daarom ook zo'n enorme verspreiding gekregen, omdat ze een verklaring geven voor de wereld zoals die is.” De digitalisering is in eerste instantie bedoeld om Panji-onderzoekers de kans te geven de originele manuscripten te lezen. Maar Weber hoopt op meer; een volgende stap zou kunnen zijn dat de gedigitaliseerde Panji vanuit de wetenschap zijn weg vindt naar de populaire cultuur, in Oost en West. <https://tinyurl.com/yag7x9u7>

Gezinnen uit St-Maarten opgevangen in Leiden

Annet van Aarsen

Leiden * Een paar baby's, twee jonge moeders met hun moeder, andere gezinsleden: Leiden vangt ruim 20 mensen op uit Sint-Maarten. Ze zijn ontheemd geraakt door de verwoestingen van orkaan Irma.

Leiden Helpt zet zich in voor de groep, net als de Voedselbank, stichting Losa (houdt zich normaal bezig met emancipatie en integratie van de Surinaamse en Antilliaanse gemeenschap in Leiden) en de gemeente Leiden onder aanvoering van wethouder Roos van Gelderen. Volgens een woordvoerder van de gemeente zijn de gasten uit Sint-Maarten ondergebracht in hotels. „Ze hebben eigenlijk allemaal familie of vrienden in Leiden. Een aantal is de afgelopen anderhalve week met een militaire vlucht in Nederland aangekomen, anderen zijn op eigen gelegenheid hier naar toe gereisd.” De gemeente is nu aan het inventa-

Een deel van de mensen kwam met een militair vliegtuig.

FOTO ANP

riseren wat er nodig is om de groep (langer) op te vangen en hoe lang die hulp nodig is. „We hebben gezegd: iedereen wordt onderge-

bracht. We zijn overigens niet de enige gemeente die hiermee te maken heeft, ook in veel andere plaatsen in Nederland worden mensen opgevangen. Je kunt niet niks doen.” De groep uit Sint-Maarten kan vandaag bij de Voedselbank een noodpakket met eten ophalen. En stichting Leiden Helpt heeft ze inmiddels voorzien van kleding, toiletartikelen en andere spullen. „We hebben ze kunnen aankleden, maar we zamelen deze week nog steeds in”, zegt Ron Flippo van Leiden Helpt. „Mensen kunnen dinsdag, donderdag en vrijdag van negen tot drie spullen inleveren in ons pand aan de Willem Barentsstraat 22. Het gaat vooral om zaken als kleding, tandpasta, tandenborstels... Zeg maar de boodschappen die niet in de pakketten van de Voedselbank zitten.”